

Balkåkra kyrkoruin

55.4469, 13.7156

Detta är resterna av Balkåkra kyrka som byggdes omkring år 1200. Det kraftiga västtornet är dock från senmedeltiden.

År 1773 fick Ebba Christina Siöblad på Marsvinsholm patronatsrätten till Balkåkra och Snårestad. Vid hennes död övergick patronatsrätten till sonen Eric Ruuth, som anhöll hos Kungl. Maj:t om patronatsrätten också till Skårby samtidigt som han planerade att ersätta de tre dåligt underhållna kyrkorna med en ny stor gemensam kyrka - Marsvinsholms kyrka. Hans ansökan bifölls 1787, men Eric Ruuth kom på obestånd och den nya kyrkan började inte byggas förrän nästan 80 år senare. Då var sedan länge Eric Ruuth borta - när han dog 1820 begravdes i det "Ruuthska gravkoret" bland tidigare ägare till Marsvinsholm.

Ett antal år efter att den nya kyrkan stod klar lämnades Balkåkra kyrka att förfalla. Inventarierna skingrades på olika håll. Altaruppsatsen och apostlabilderna uthuggna i trä finns på Historiska museet i Lund. Den magnifika predikstolen som är signerad AS – en skicklig men till namnet okänd bildhuggare kallad Borsöemästaren – står numera i Vallösa kyrka.

Koret, som har sitt medeltida valv kvar, restaurerades på bekostnad av Höganäsverken 1916, för att hedra Eric Ruuths minne. Och drygt tio år senare konserverades den välbevarade ruinen med hjälp av frivilliga medel. Tornet belades med gammalt tegel, mittskeppets långsidor återuppfördes till viss del och tornets bottenvåning fick nytt golv samtidigt som de gamla portalerna i söder och norr åter tog upp.

Kyrkoruinen används för gudstjänst bara vid något enstaka tillfälle under sommaren, men brukas också för bröllop.

Källor:

Webb: Ljunits församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.